

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2022. gada 13. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 86/653/EEK – 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts – Pašnodarbināti tirdzniecības pārstāvji – Darījums, kas noslēgts ar trešo personu, kuru tirdzniecības pārstāvis par klientu piesaistījis iepriekš – Atalgojums – Pārstāvja tiesību uz komisijas naudu imperatīvais vai dispozitīvais raksturs

Lietā C-64/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) iesniegusi ar 2020. gada 17. septembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 2. februārī, tiesvedībā

Rigall Arteria Management sp. z o.o. sp.k.

pret

Bank Handlowy w Warszawie S.A.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente), N. Jēskinens [*N. Jääskinen*], M. Safjans [*M. Safjan*], N. Pisarra [*N. Piçarra*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerāladvokāte: T. Čapeta [*T. Ćapeta*],

sekretāre: M. Sekeržinska [*M. Siekierzyńska*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2022. gada 23. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Rigall Arteria Management sp. z o.o. sp.k.* vārdā *M. Skrycki, adwokat, un A. Springer, radca prawny,*
- *Bank Handlowy w Warszawie S.A.* vārdā – *G. Pietras un M. Rzepka, adwokaci,*
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna un S. Żyrek, pārstāvji,*
- Vācijas valdības vārdā – *J. Möller, U. Bartl, J. Heitz un M. Hellmann, pārstāvji,*

* Tiesvedības valoda – poļu.

- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *P. Pucciariello*, *avvocato dello Stato*,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *L. Armati*, *S. L. Kalèda* un *B. Sasinowska*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2022. gada 9. jūnija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 86/653/EEK (1986. gada 18. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu koordinēšanu attiecībā uz pašnodarbinātiem tirdzniecības pārstāvjiem (OV 1986, L 382, 17. lpp.) 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp *Rigall Arteria Management sp. z o.o. sp.k.* un *Bank Handlowy w Warszawie S.A.* (turpmāk tekstā – “*Bank Handlowy*”) par nepieciešamās informācijas sniegšanu, lai pirmajai minētajai ļautu noteikt komisijas naudu, kas tai jāsaņem saistībā ar līgumiem, kurus *Bank Handlowy* noslēgusi ar klientiem, kurus tā iepriekš piesaistījusi ar *Rigall Arteria Management* starpniecību.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 86/653 otrais un trešais apsvērums ir formulēti šādi:

“tā kā atšķirības valstu tiesību aktos par pārstāvību tirdzniecībā būtiski ietekmē konkurences nosacījumus un šīs darbības veikšanu Kopienā un kaitē gan tirdzniecības pārstāvju aizsardzībai attiecībās ar viņu pilnvarotājiem, gan arī tirdzniecības darījumu drošībai; tā kā turklāt šīs atšķirības var būtiski kavēt tirdzniecības pārstāvības līgumu noslēgšanu un darbību, ja pilnvarotājs un tirdzniecības pārstāvis darbojas dažādās dalībvalstīs;

tā kā preču tirdzniecībai starp dalībvalstīm būtu jānotiek saskaņā ar nosacījumiem, kas ir līdzīgi vienota tirgus nosacījumiem, un tas rada vajadzību tuvināt dalībvalstu tiesību sistēmas tā, lai kopējais tirgus varētu pareizi darboties; tā kā šajā sakarā noteikumi par tiesību aktu pretrunām attiecībā uz pārstāvību tirdzniecībā nenovērš iepriekš minētās neatbilstības un arī nespētu novērst pat tad, ja tos vienādotu, un tāpēc ieteiktā saskaņošana ir vajadzīga neatkarīgi no šiem noteikumiem”.

- 4 Saskaņā ar šīs direktīvas 1. panta 2. punktu:

“Šajā direktīvā “tirdzniecības pārstāvis” nozīmē pašnodarbinātu starpnieku, kuram ir pastāvīgas pilnvaras apspriest preču pirkšanu vai pārdošanu citas personas vārdā, turpmāk sauktu par “pilnvarotāju”, vai apspriest un slēgt šādus darījumus minētā pilnvarotāja vārdā.”

5 Minētās direktīvas III nodaļas nosaukums ir “Atlīdzība”. Šo nodaļu veido 6.–12. pants. Pirmajā no šiem pantiem ir noteikts:

“1. Ja šajā jautājumā starp pusēm nav noslēgts līgums, neatkarīgi no dalībvalstu obligātajiem noteikumiem par atlīdzības apjomu, tirdzniecības pārstāvim ir tiesības uz tādu atlīdzību, ko preču, kas ir līguma priekšmets, tirdzniecības pārstāvis parasti saņem vietā, kur viņš veic savu darbību. Ja šādas prakses nav, tirdzniecības pārstāvim ir tiesības uz samērīgu atlīdzību, ņemot vērā visus darījuma aspektus.

2. Jebkuru atlīdzības daļu, kas mainās atkarībā no darījumu skaita vai vērtības, uzskata par komisijas naudu šīs direktīvas nozīmē.

3. Ja tirdzniecības pārstāvis komisijas naudā nesaņem pilnu vai daļēju atlīdzību, 7. līdz 12. pantu nepiemēro.”

6 Šīs pašas direktīvas 7. panta 1. punktā ir noteikts:

“1. Tirdzniecības pārstāvim ir tiesības uz komisijas naudu par tirdzniecības darījumiem, kas noslēgti laikā, uz kuru attiecas pārstāvja līgums:

a) ja darījums noslēgts viņa darbības rezultātā, vai
vai

b) ja darījums noslēgts ar trešo personu, kas ir bijusi viņa klients [kuru tirdzniecības pārstāvis par klientu piesaistījis iepriekš] tādos pašos darījumos [tāda paša veida darījumiem].”

7 Direktīvas 86/653 10. pantā ir paredzēts:

“1. Komisijas nauda pienākas, tiklīdz rodas kāds no šādiem apstākļiem:

a) pilnvarotājs ir veicis darījumu; vai

b) pilnvarotājam saskaņā ar līgumu, ko viņš noslēdzis ar trešo personu, šo darījumu būtu jābūt veikšam; vai

c) trešā persona ir veikusi darījumu.

2. Komisijas nauda pienākas vēlākais tad, kad trešā persona ir paveikusi savu darījuma daļu vai kad tai tā būtu bijusi jāpaveic, ja pilnvarotājs ir paveicis savu darījuma daļu, kā paredzēts.

3. Komisijas nauda jāmaksā ne vēlāk kā tā mēneša pēdējā dienā, kurš seko ceturksnim, kurā šī samaksa pienākas.

4. Nav atļautas vienošanās par atkāpēm no 2. un 3. punkta, ja tas kaitē tirdzniecības pārstāvim.”

8 Šīs direktīvas 11. pants ir formulēts šādi:

“1. Tiesības uz komisijas naudu var beigties tikai tad, ja:

– ir konstatēts, ka līgums starp trešo personu un pilnvarotāju netiks pildīts

un

– darījums nav veikts sakarā ar apstākļiem, kuros pilnvarotājs nav vainojams.

2. Tirdzniecības pārstāvim ir jāatmaksā jau saņemtā komisijas nauda, ja tiesības uz to ir beigušās.

3. Nav atļautas vienošanās par atkāpēm no 1. punkta, ja tas kaitē tirdzniecības pārstāvim.”

9 Atbilstoši minētās direktīvas 12. pantam:

“1. Pilnvarotājs savam tirdzniecības pārstāvim iesniedz paziņojumu par komisijas naudas maksājumu ne vēlāk kā tā mēneša pēdējā dienā, kurš seko ceturksnim, kurā komisijas nauda pienākas. Šajā paziņojumā norāda galvenos komponentus, kas izmantoti komisijas naudas aprēķinos.

2. Tirdzniecības pārstāvim ir tiesības pieprasīt, lai viņam sniedz visu informāciju un jo īpaši izrakstus no pilnvarotājam pieejamiem grāmatvedības dokumentiem, kas viņam vajadzīga, lai pārbaudītu, kāda komisijas naudas summa viņam pienākas.

3. Nav atļautas vienošanās par atkāpēm no 1. un 2. punkta, ja tas kaitē tirdzniecības pārstāvim.

[..]”

Polijas tiesības

10 Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkts Polijas tiesībās transponēts ar 1964. gada 23. aprīļa *ustawa – Kodeks cywilny* (likums par civilkodeksu; 2019. gada *Dz. U.*, 1145. pozīcija; turpmāk tekstā – “Civilkodekss”) 761. panta 1. punktu. Saskaņā ar šo tiesību normu:

“Pārstāvis var pieprasīt komisijas maksu par līgumiem, kas noslēgti pārstāvības līguma darbības laikā, ja tie ir noslēgti viņa darbības rezultātā vai ja tie ir noslēgti ar klientiem, kurus pārstāvis par klientiem tāda paša veida līgumos piesaistījis iepriekš.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

11 Laikā no 1999. gada 1. jūnija līdz 2015. gada 30. jūnijam *Rigall Arteria Management* un *Bank Handlowy* saistīja pārstāvības līgumi. Pēdējais no šiem līgumiem bija pamatlīgums, ko papildināja īpaši pārstāvības līgumi. Starp pamatlietas pusēm noslēgtie līgumi attiecās uz finanšu starpniecības darbību veikšanu, tostarp starpniecību, veicot papildu un veicināšanas darbības, kas saistītas ar kredītkaršu, kā arī citu finanšu pakalpojumu, ko piedāvā *Bank Handlowy*, apkalpošanu un iegādi.

- 12 Šajos līgumos bija precizēts pārstāvja atlīdzības veids un it īpaši bija noteikts pienākums to aprēķināt atkarībā no noslēgto līgumu skaita. Vairumā gadījumu par katru izsniegto kredītkarti vai katru veiksmīgi apstrādāto aizdevuma pieteikumu tika iekasēta noteikta summa. Nevienā no šiem līgumiem nebija noteikta cita veida komisijas maksa kā vien atlīdzība par līgumiem, kas noslēgti ar pārstāvja tiešu iesaistīšanos. Turklāt pārstāvības līguma beigās pārstāvim bija tiesības uz kompensējošu maksājumu, kura summa bija noteikta līgumā. Līgumā bija arī norādīts, ka šī summa pilnībā aptver kompensējošo maksājumu, uz kuru pārstāvim ir tiesības.
- 13 Pēc tam, kad 2014. gada 17. decembrī *Bank Handlowy* bija lauzusi pamatlīgumu, *Rigall Arteria Management* tai lūdza sniegt informāciju par komisijas maksu, kas tai bija jāmaksā par laikposmu no 1999. gada 1. jūnija līdz 2015. gada 31. janvārim. Atbildot uz atkārtotiem lūgumiem, *Bank Handlowy* apgalvoja, ka līdz šim sniegtā informācija atbilstot kopējai atlīdzībai, kas maksājama saskaņā ar noslēgtajiem pārstāvības līgumiem, un ka tāpēc neesot nekāda iemesla nodot citu informāciju. *Bank Handlowy* turklāt apgalvoja, ka uz pieprasīto informāciju attiecas banku noslēpums.
- 14 Pēc šī atteikuma *Rigall Arteria Management* vērsās *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa, Polija) ar lūgumu izpaust informāciju, kas nepieciešama, lai aprēķinātu komisijas naudas summu, kas maksājama par līguma darbības laiku.
- 15 *Sąd Okręgowy w Warszawie* (Varšavas apgabaltiesa) ar 2016. gada 20. jūnija spriedumu prasību noraidīja, pamatojoties uz to, ka pilnvarotāja iesniegtie paziņojumi pārstāvības līguma darbības laikā bija pilnīgi un ka pārstāvis nebija izteicis iebildumus par viņam aprēķinātās komisijas maksas apmēru. Šī tiesa arī uzskatīja, ka no pusēm saistošo līgumu noteikumiem neizriet, ka pārstāvim būtu tiesības pieprasīt komisijas maksu par līgumiem, ko banka noslēgusi ar klientiem, kurus pārstāvis bija piesaistījis iepriekš. Tā arī apstiprināja *Bank Handlowy* nostāju, saskaņā ar kuru daļa no pārstāvja pieprasītās informācijas ietilpst banku noslēpumā.
- 16 *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Apelācijas tiesa Varšavā, Polija) ar 2018. gada 28. februāra spriedumu *Rigall Arteria Management* iesniegto apelācijas sūdzību noraidīja. Tā apstiprināja pirmās instances tiesas argumentācijas būtību. Turklāt tā uzskatīja, ka *Rigall Arteria Management* darbība bija pamatota tikai apmērā, kādā pārstāvim varēja būt tiesības pieprasīt tāda atlīdzības veida samaksu, uz kuru attiecas pieprasītā informācija. Apelācijas instances tiesa uzskatīja, ka šīs lietas apstākļos šāda situācija nav konstatējama.
- 17 *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Apelācijas tiesa Varšavā) uzskata, ka atlīdzība par līgumiem, kas noslēgti ar klientiem, kurus pārstāvis piesaistījis agrāk saskaņā ar Civilkodeksa 761. panta 1. punktu, ir balstīta uz dispozitīvu tiesisko regulējumu. Šī tiesa uzskata, ka gan no tā, ka līguma tekstā nav atsauces uz šo komisijas maksas veidu, gan no pušu rīcības līguma izpildes laikā izriet, ka šīs puses netieši ir izslēgušas pārstāvja tiesības uz attiecīgo komisijas naudu.
- 18 *Rigall Arteria Management* par *Sąd Apelacyjny w Warszawie* (Apelācijas tiesa Varšavā) spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija), šajā gadījumā – iesniedzējtiesā.
- 19 Iesniedzējtiesā *Rigall Arteria Management* kā vienu no pamatiem savas apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzīja Civilkodeksa 761. panta 1. punkta, to interpretējot kopsakarā ar Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta pārkāpumu, jo šī tiesību norma tika uzskatīta par dispozitīvu. *Rigall Arteria Management* uzskata, ka no šīs tiesību normas izrietošā

norma nevar tikt izslēgta ar pārstāvības līgumu par sliktu pārstāvim. Savā atbildē uz kasācijas sūdzību *Bank Handlowy* apstrīdēja šo apgalvojumu, norādot uz Civilkodeksa 761. panta 1. punkta pilnībā dispozitīvo raksturu.

- 20 *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) ir šaubas par Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju. Pirmkārt, šis direktīvas normu formulējums varot norādīt, ka to dispozitīvais raksturs ir izslēgts tikai attiecībā uz tiem noteikumiem, kas to skaidri pauž. Otrkārt, minētās direktīvas mērķis aizsargāt tirdzniecības pārstāvi liek domāt, ka tā kopumā jāinterpretē tādā veidā, kas novērš jebkādas līgumiskas izmaiņas, kuras kaitētu pārstāvim piešķirtajām tiesībām.
- 21 Turklāt ar šīs pašas direktīvas 7.–12. pantu esot izveidota vienveidīga un “slēgta” noteikumu par pārstāvja atalgojumu sistēma, kuru varot atcelt tikai pilnībā un aizstāt ar citu sistēmu, ko ievieš pašas puses. Tādējādi šie noteikumi ļaujot nevis izslēgt noteiktus īpašus elementus, bet vienīgi aizstāt komisijas maksu ar citu tirdzniecības pārstāvja atlīdzības sistēmu.
- 22 Secinājums, saskaņā ar kuru tiesības uz komisijas naudu atbilstoši Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkta b) apakšpunktam nevar tikt izslēgtas vai grozītas tirdzniecības pārstāvim par sliktu, esot pārliecinošs arī no funkcionālā viedokļa attiecībā uz tirdzniecības pārstāvju praktisko neiespējamību apspriest līgumus, kurus vienpusēji sagatavo pilnvarotāji.
- 23 Šajos apstākļos *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai, ņemot vērā [Direktīvas 86/653] 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta formulējumu un mērķi, šī norma ir jāsaprot tādējādi, ka ar to pašnodarbinātam tirdzniecības pārstāvim tiek piešķirtas absolūtas tiesības uz komisijas maksu par līgumu, kas viņa tirdzniecības pārstāvja līguma darbības laikā ir noslēgts ar trešo personu, kuru viņš bija piesaistījis kā klientu attiecībā uz tādu pašu darījumu, vai arī līgumā šīs tiesības var tikt izslēgtas?”

Par Tiesas kompetenci

- 24 Vispirms jānorāda, ka pamatlietā aplūkotais līgums attiecas uz finanšu pakalpojumu pārdošanu. Šis līgums neietilpst Direktīvas 86/653 piemērošanas jomā, kura atbilstoši tās 1. panta 2. punktā minētajai “tirdzniecības pārstāvja” definīcijai ir piemērojama vienīgi tirdzniecības pārstāvjiem, kuriem ir pastāvīgas pilnvaras vai nu apspriest, vai arī apspriest un slēgt līgumu par preču pirkšanu vai pārdošanu.
- 25 Tomēr no pastāvīgās judikatūras izriet – ja valsts tiesības saistībā ar šīs valsts īpašo iekšējo situāciju paredz tādus pašus risinājumus kā Savienības tiesības, lai it īpaši nepieļautu diskrimināciju pret valsts valstspiederīgajiem vai iespējamus konkurences traucējumus vai arī lai nodrošinātu vienādu procedūru salīdzināmās situācijās, no Savienības tiesībām pārņemto noteikumu vai jēdzienu vienveidīga interpretācija neatkarīgi no apstākļiem, kādos tos paredzēts piemērot, ir Savienības interesēs – lai novērstu interpretācijas atšķirības nākotnē (spriedums, 2017. gada 17. maijs, *ERGO Poist’ovňa*, C-48/16, EU:C:2017:377, 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 26 Šajā ziņā no informācijas, ko iesniedzējtiesa sniegusi, atbildot uz Tiesas lūgumu sniegt paskaidrojumus, izriet, ka, transponējot valsts tiesībās Direktīvu 86/653, Polijas likumdevējs pārstāvības līgumu ir definējis, neatsaucoties uz preču pirkšanu vai pārdošanu, šādā veidā atspoguļodams savu nodomu vienādi attiekties pret pārstāvības līgumiem par preču pirkšanu vai pārdošanu un pārstāvības līgumiem par pakalpojumu pārdošanu un pirkšanu.
- 27 Tātad jākonstatē, ka Tiesai ir kompetence izskatīt šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par prejudiciālo jautājumu

- 28 Ar savu vienīgo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar līgumu nevar atkāpties no tiesībām – kas ar šo tiesību normu piešķirtas pašnodarbinātajam tirdzniecības pārstāvim – saņemt komisijas naudu par pārstāvības līguma darbības laikā noslēgtu darījumu ar trešo personu, kuru šis pārstāvis par klientu tāda paša veida darījumiem piesaistījis iepriekš.
- 29 Saskaņā ar Direktīvas 86/653 7. panta 1. punktu tirdzniecības pārstāvim par tirdzniecības darījumu, kas noslēgts pārstāvības līguma darbības laikā, ir tiesības uz komisijas naudu, ja darījums noslēgts viņa darbības rezultātā vai ja darījums ir noslēgts ar trešo personu, kuru tas par klientu tāda paša veida darījumiem piesaistījis iepriekš.
- 30 Kā secinājumu 45. punktā norādījusi ģenerāladvokāte, šīs tiesību normas formulējums, kurā izmantots saiklis “vai”, norāda, ka Savienības likumdevējs ir vēlējis pusēm piedāvāt izvēli. Tomēr no šī formulējuma nav iespējams izsecināt, vai šai tiesību normai ir vai nav dispozitīvs raksturs.
- 31 Tātad, tā kā Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta imperatīvais raksturs nav skaidri noteikts nedz šīs direktīvas 7. pantā, nedz arī citās tās normās, interpretējot šo normu, ir jāņem vērā konteksts, kādā tā iekļaujas, un minētās direktīvas mērķi. Šīs tiesību normas rašanās vēsture var arī atklāt elementus, kuriem ir nozīme tās interpretācijā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 25. jūnijs, A. u.c. (Vējturbīnas Ālterā un Nēvelē), C-24/19, EU:C:2020:503, 37. punkts).
- 32 Vispirms attiecībā uz minētās tiesību normas kontekstu no Direktīvas 86/653 vispārējās sistēmas izriet – ja nav atļauts atkāpties no kādas no tās normām, Savienības likumdevējs to ir tieši norādījis. Tā tas it īpaši ir Direktīvas 86/653 10. panta 4. punktā, 11. panta 3. punktā vai arī 12. panta 3. punktā, kas, tāpat kā minētās direktīvas 7. pants, visi ir ietverti šīs pašas direktīvas III nodaļā par pārstāvja atalgojumu.
- 33 Turklāt, lai gan Direktīvas 86/653 6. panta 3. punkts *a contrario* var norādīt, ka tirdzniecības pārstāvja samaksa pilnībā vai daļēji ir pamats šīs direktīvas 7.–12. panta piemērojamībai, tomēr no minētās direktīvas 6. panta 1. punkta izriet, ka pārstāvja atlīdzības apmērs galvenokārt ir atkarīgs no pušu vienošanās. Tātad no Direktīvas 86/653 6. panta sistēmiskas interpretācijas izriet – ja Savienības likumdevējs no šīs tiesību normas pirmajā punktā noteiktā principa būtu vēlējis atkāpties kādā no turpmākajiem punktiem, tas to būtu skaidri norādījis.
- 34 Turpinājumā attiecībā uz Direktīvas 86/653 mērķiem jānorāda, ka – kā izriet no tās otrā un trešā apsvēruma – tie ir aizsargāt tirdzniecības pārstāvjus attiecībās ar viņu pilnvarotājiem, sekmēt tirdzniecības darījumu drošību un veicināt preču tirdzniecību starp dalībvalstīm, tuvinot to

tiesību aktus attiecībā uz pārstāvību tirdzniecībā (spriedumi, 2006. gada 23. marts, *Honyvem Informazioni Commerciali*, C-465/04, EU:C:2006:199, 19. punkts, un 2017. gada 16. februāris, *Agro Foreign Trade & Agency*, C-507/15, EU:C:2017:129, 29. punkts).

- 35 Šajā ziņā tomēr jānorāda, ka tāda Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretācija, kas tam piešķirtu imperatīvu piemērojamību, ne vienmēr izraisītu tirdzniecības pārstāvju lielāku aizsardzību. Kā ģenerālvokāte paskaidrojusi secinājumā 66. punktā, nevar izslēgt, ka šādos apstākļos daži pilnvarotāji kompensētu komisijas maksas izmaksas, kuras noteikti būtu jāmaksā par darījumu, kas noslēgts pārstāvības līguma darbības laikā ar trešo personu, kuru pārstāvis iepriekš ir piesaistījis par klientu tāda paša veida darījumiem, samazinot pamata komisijas maksas likmi, ierobežojot vai izslēdzot iepriekš atlīdzinātās izmaksas vai citus atlīdzības elementus, vai pat atsakoties no līgumattiecību slēgšanas ar tirdzniecības pārstāvi.
- 36 Visbeidzot – šo interpretāciju apstiprina Direktīvas 86/653 rašanās vēsture. No Padomes direktīvas par dalībvalstu tiesību aktu koordinēšanu attiecībā uz pašnodarbinātiem tirdzniecības pārstāvjiem priekšlikuma (OV 1977, C 13, 2. lpp.) izriet, ka Eiropas Komisija sākotnēji bija ierosinājusi noteikumus, no kuriem puses nevar atkāpties, izklāstīt vienā un tajā pašā pantā, proti, šī priekšlikuma 35. pantā. Lai gan direktīvas 7. panta 1. punktam atbilstošā tiesību norma bija ietverta šajā sarakstā, tā vēlāk no tā svītrotā. Turklāt, lai gan Savienības likumdevējs galu galā atteicās no paša vienotā saraksta principa par labu izņēmuma aizliegumam katrā atsevišķā gadījumā, Savienības likumdevējs nav izvēlējies šādu risinājumu attiecībā uz Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- 37 Kā secinājumu 75. punktā norādījusi ģenerālvokāte, tiesību normas, kas atbilst Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkta b) apakšpunktam, svīturošana no iepriekš minētā imperatīvo normu saraksta, kurš iekļauts šī sprieduma iepriekšējā punktā minētā direktīvas priekšlikuma 35. pantā, kā arī izvēle precizēt katrā konkrētā pantā, vai Direktīvas 86/653 normas ir vai nav imperatīvas, apstiprina, ka, tā kā direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā šajā ziņā nav skaidras norādes, šī norma ir dispozitīva.
- 38 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 86/653 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar līgumu var atkāpties no tiesībām – kas ar šo tiesību normu piešķirtas pašnodarbinātajam tirdzniecības pārstāvim – saņemt komisijas naudu par pārstāvības līguma darbības laikā noslēgtu darījumu ar trešo personu, kuru šis pārstāvis par klientu tāda paša veida darījumiem piesaistījis iepriekš.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 39 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes Direktīvas 86/653/EEK (1986. gada 18. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu koordinēšanu attiecībā uz pašnodarbinātiem tirdzniecības pārstāvjiem 7. panta 1. punkta b) apakšpunkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

ar līgumu var atkāpties no tiesībām – kas ar šo tiesību normu piešķirtas pašnodarbinātajam tirdzniecības pārstāvim – saņemt komisijas naudu par pārstāvības līguma darbības laikā noslēgtu darījumu ar trešo personu, kuru šis pārstāvis par klientu tāda paša veida darījumiem piesaistījis iepriekš.

[Paraksti]